

**Projekt analizy potrzeb rozwojowych i potencjałów
Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR) na lata 2021 – 2027
Stowarzyszenia LGD „Nasze Roztocze” – konsultacje**

Potencjały:	1. Obszar LGD charakteryzuje się wyjątkowymi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi. Część obszaru znajduje się pod prawną ochroną (24 907,11ha obszarów prawnie chronionych: Roztoczański Park Narodowy i jego otulina, Krasnobrodzki Park Krajobrazowy, Park Krajobrazowy Puszczy Solskiej, Szचेbrzeszyński Park Krajobrazowy oraz rezerваты przyrody: „Debry”, „Hubale”, „Wieprzec”, „Święty Roch”, „Czartowe Pole”). Obszary chronione stanowią 29,75% powierzchni LGD. Znaczna część obszaru LGD zajmują obszary Natura 2000: „Uroczyska Puszczy Solskiej”, „Roztocze Środkowe”, „Roztocze”, „Puszcza Solska”, „Debry”, „Uroczyska Lasów Adamowskich”, „Święty Roch”, „Sztolnie w Senderkach”, „Niedzieliska”, „Niedzieliski Las”, „Hubale”, „Kały”, „Doliny Łabuńki i Topornicy”, „Dolina Górnej Łabuńki”. 2. Duża lesistość (41%) wpływa korzystnie na atrakcyjność turystyczną całego obszaru, stanowiąc istotny czynnik kreowania gospodarki lokalnej opartej na rozwoju różnych form turystyki. Obszary takie stanowią podstawę do rozwoju różnych form turystyki aktywnej i ekoturystyki. 3. Na terenie LGD spotkać można liczne zabytkowe obiekty, świadczące o jej bogatej historii. Są to głównie zabytki sakralne (kościóły, cerkwie, synagogi) ale też kamieniołomy, wieże widokowe, pomniki, stoki narciarskie, stadniny koni, zbiorniki wodne. Przez teren LGD przebiegają liczne szlaki turystyczne, w tym piesze i rowerowe, a także ścieżki edukacyjne. Infrastrukturę szlaków pieszych i rowerowych obszaru LGD uzupełniają: trasy spływów kajakowych, wyciąg narciarski, szlaki konne. Wymienione powyżej walory generują zarówno ogromny potencjał do wykorzystania w zakresie rozwoju turystyki. 4. Obszar LGD charakteryzuje się dobrą zewnętrzną i wewnętrzną dostępnością komunikacyjną: dwie drogi krajowe: nr 74 i nr 17 i 5 dróg wojewódzkich. Podstawowy układ drogowy uzupełnia sieć dróg powiatowych i gminnych, rozprowadzających ruch do poszczególnych gmin i sołectw. Przez obszar LGD przebiega linia kolejową relacji Warszawa – Lublin–Zawada, z odnogą Zwierzyniec – Bełżec –Rawa Ruska, w sezonie letnim wykorzystywana w głównej mierze przez turystów. 5. Obszar LGD „Nasze Roztocze” charakteryzuje się dobrymi warunkami do rozwoju rolnictwa ze względu na żyzne gleby wytworzone z lessów i dogodne warunki klimatyczne. W 2020 roku na terenie obszaru LGD funkcjonowały 5 047 gospodarstwa rolne (3,08% gospodarstw województwa lubelskiego). W większości (99,74% %) były to gospodarstwa indywidualne. Charakteryzują się one dużym rozdrobnieniem. Średnia wielkość gospodarstwa rolnego wynosi 7,53 ha i jest znacząco mniejsza niż średnia dla województwa lubelskiego (9,64 ha) i Polski (12,65 ha). Biorąc pod uwagę gospodarstwa indywidualne, które prowadzą produkcję rolniczą zdecydowana większość gospodarstw (80,74%) prowadzi produkcję na sprzedaż, jednakże w większości przypadków ich dochodowość jest niska. 6. Na obszarze LGD organizowane są liczne przedsięwzięcia kulturalne. Katalog wydarzeń kulturalnych rokrocznie ulega zmianie, Konieczna jest dalsza popularyzacja działań kulturalnych podejmowanych na obszarze LGD oraz dostosowanie ich do bieżących potrzeb mieszkańców, zwłaszcza osób

	w niekorzystnej sytuacji. 7. Funkcjonują tu organizacje społeczne, które wpływają na integrację i wzrost aktywności mieszkańców. Działalność organizacji pozarządowych przyczynia się do poszerzania oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców m.in. poprzez organizację różnego rodzaju spotkań i wydarzeń. Dlatego też należy wspierać ich funkcjonowanie, nie tylko finansowo ale np. poprzez promocję ich działalności.
Podstawowe problemy:	1. Niewystarczające wykorzystanie potencjału przyrodniczego i kulturowego obszaru, ograniczone działania promujące obszar Roztocza jako atrakcyjnego celu wyjazdów w Polsce. 2. Obszar LGD charakteryzuje się słabym zaludnieniem. Średnia gęstość zaludnienia to 70 os./km², podczas gdy średnia wojewódzka to 82 os./km². W liczbie ludności notowany jest stały spadek. Jest to zjawisko powszechne w kraju i regionie. Na liczbę ludności wpływa niski przyrost naturalny, który od dłuższego czasu jest ujemny. 3. Dominuje ludność w wieku produkcyjnym, ale jej odsetek z roku na rok maleje na rzecz osób w wieku poprodukcyjnym a także przedprodukcyjnym. Postępujący proces starzenia się społeczeństwa wymaga ukierunkowania rozwoju na potrzeby osób starszych. Ponadto osoby starsze są zazwyczaj mniej zaangażowane w sprawy społeczności lokalnej oraz wymagają, nieraz stałej opieki członków rodziny, co ogranicza im podejmowanie i kontynuację pracy zarobkowej. Dlatego też istotnym jest prowadzenie działań aktywizujących tę grupę wiekową, by osoby starsze jak najdłużej prowadziły aktywny tryb życia oraz zapewnianie różnorodnych form opieki osobom, które takowej potrzebują. Z kolei niska aktywność społeczna osób starszych prowadzić może do ich społecznej marginalizacji oraz wcześniejszej konieczności objęcia ich opieką ze strony członków rodziny lub instytucji. 4. Wysoka stopa bezrobocia (5,3% w powiecie biłgorajskim i aż 9,4% w powiecie zamojskim), negatywne tendencje w zakresie migracji, których najczęstszym powodem jest poszukiwanie lepszych warunków życia, w tym zatrudnienia, to zjawiska, które obrazują sytuację ludzi młodych, którzy stanowią swoisty kapitał przyszłościowy, stanowiący o kształcie zamieszkiwanego przez siebie miejsca. Niezwykle istotne jest przeciwdziałanie negatywnym tendencjom w zakresie emigracji młodych ludzi z rodzinnych miejscowości. Do działań skłaniających młodych do pozostania na wsi zaliczać się mogą zarówno te dające im możliwości w zakresie rozwoju, edukacji, budujące kreatywność, ale także stwarzające im korzystne warunki budowania przyszłości. 5. Kolejnym problemem jest utrzymująca się bezradność osób długotrwale korzystających ze świadczeń socjalnych oraz bezrobotnych. Osoby takie nabierają przekonania, że to co robią jest nieefektywne, więc nie robią nic, a żeby zmienić swoją sytuację nierzadko trzeba dokonać zasadniczej zmiany we własnym życiu: zdobyć nowe umiejętności zawodowe czy społeczne albo zupełnie się przekwalifikować. Negatywnymi skutkami takich zachowań są: obniżenie aktywności życiowej, apatia i pesymizm, rezygnacja z zainteresowań, bierne spędzanie czasu, wrogie nastawienie do „reszty” społeczeństwa, systemu polityczno-gospodarczego, pracodawców, 6. Małe zainteresowanie młodego pokolenia tradycjami i dziedzictwem kulturowym. Poznawanie dziedzictwa kulturowego regionu przez dzieci i młodzież jest bardzo ważne dla ich wszechstronnego rozwoju i kształtowania

	osobowości. Szanowanie wartości, ocalałych po przodkach jest o tyle ważne, gdyż decyduje o tożsamości, która z kolei jest odpowiedzialna za integrację społeczności lokalnej i stanowi mobilizację do wspólnej aktywności. 7. Osoby z niepełnosprawnościami to kolejną grupą borykającą się z wykluczeniem, wymagającą szczególnego zainteresowania, różnych form wsparcia, pomocy i opieki. Przyczyną izolacji jest zwłaszcza nierówny dostęp do wielu dziedzin życia np. edukacji, kultury, pracy, komunikacji publicznej i opieki medycznej. We wszystkich gminach z terenu LGD występują niedostosowane do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami budynki administracji publicznej, budynki edukacji publicznej, placówki opieki zdrowotnej i społecznej oraz place zabaw i miejsca rekreacji. 8. Niewystarczająca liczba miejsc w żłobkach i przedszkolach co sprzyja pojawieniu się problemu godzenia życia rodzinnego i zawodowego, zwłaszcza wśród młodych kobiet. Może to pogłębiać negatywne tendencje w zakresie migracji do większych ośrodków miejskich, gdzie warunki życia dla kobiet wydają się lepsze.
Najważniejsze potrzeby:	1. Zwiększenie liczby atrakcji turystycznych oraz rozwój infrastruktury turystycznej, w tym szlaków pieszych i rowerowych 2. Rozwój pozarolniczej działalności gospodarczej 3. Powstanie nowych miejsc pracy w branżach opartych na zasobach lokalnych na obszarach wiejskich opartych o innowacje 4. Dostęp do miejsc zwiększających aktywność młodzieży i seniorów 5. Infrastruktura opieki nad dziećmi do lat 3 (żłobki, kluby malucha) 6. Integracja różnych grup społecznych oraz działania na rzecz aktywizacji grup osób wykluczonych z życia społecznego
Najważniejsze obszary wsparcia LGD:	1. Rozwój turystyki 2. Aktywizacja osób młodych 3. Aktywizacja seniorów 4. Prowadzenie działalności gospodarczej na obszarach wiejskich

